

gere debeo, cùm tot beneficijs me tibi deuinxeris. Exponit deinde beneficia à Deo accepta: ac primum vnicō verbo, tum pluribus nominibus, postremò retum gestarum enarratione. Vnicō verbo exponit, cùm dicit, Fortitudo mea, id est, causa totius roboris mei, quo de hostibus omnibus triūphaui. Quod autem vno verbo dixit, Fortitudo mea, explicat per partes, dicens, Firmamentum, refugium, & liberator. Quasi dicat, meritò dixi, Deum esse robur meum, quia ipse est firmamentum, refugium, & liberator meus. Cùm in tuto sum, ipse mihi est firmamentum, cùm in periculo versor, ipse mihi refugium præbet, cùm forte in manus hostium incido, ipse me liberat. Itaque omnibus modis ipse mihi fortitudo & robur est. In Hebræo pro voce, diligam, non est verbum, ahab, quod simpliciter amare significat, sed racham, quod significat amare ex int̄mis visceribus. Pro vocabulo, Firmamentū, est, Petra, id est, stabile ac solidum fundamentum. Pro, refugium, est, arx, siue munitio, siue munitissima arx, ad quam tutò quis cōfugere possit. Sed Septuaginta Interpretes metaphoras exponere voluerunt, ideo non petram, & arcem, sed firmamentum, & refugium dixerunt. In 2.lib. Reg.cap. 22. deest illud principiū, Diligam te Domine fortitudo mea. Incipit enim Psalmus, Dominus petra mea, &c. Sed pulcherimū illud principium videtur non ab alio, quam ab ipso Dauide fuisse additum.

- II. Deus meus, adiutor meus, & sperabo in eo.
- III. Protector meus, & cornu salutis meæ, & susceptor meus.

In his duobus versiculis, qui in Hebræo continuantur cù primo versiculo, ex vehementia affectus in Deum repetit Propheta, & inculcat epitheta benefactoris sui. Respondent autem tria hæc, Adiutor, protector, & cornu salutis, tribus illis, Firmamentum, refugium, & liberator. In Hebræo pro voce, adiutor, habetur petra, sicut pro voce Firmamentū, erat etiam petra, sed alia, & alia voce. Itaque vocat Deum adiutorē, quia præbet sta-

bilimentum, vt non cadat iuxta illud, Statuit supra petrā pedes meos. Et meritò adiungit, Sperabo in eo, tanquam in summissimo fundamento. Pro voce, Protector habetur in Hebræo, scutū, siue clypeus, sicut pro voce refugium, erat arx. Virunque enim protegit, & defendit. Itaq; voluerunt Septuaginta Interpretes explicare metaphoras nominum Hebraicorū. Cornu salutis est tam in Hebræo, quā in Græco, & significat robur ad saluandū. Metaphora sumpta ab animantibus cornigeris, familiaris est Scripturæ diuinæ. Psal. 131. Producam cornu David, id est, faciam, vt David robustus sit, ac potens instar Tauri cornibus armati, non imbecillis, ac debilis more vituli nondum cornua producentis. Ezecl. 29. In illa die pullulabit cornu domini Israel. Mich. 4. Ponam cornu tuum ferreum. Luc. 1. Exiit nobis cornu salutis in domo David. Dicitur igitur Deus cornu salutis Davidi, & omnib⁹ Iustis, quia Iusti robustissimi sunt contra omnes hostes; sed robur eorum non in viribus proprijs, sed in Dei adiutorio, & fauore consistit. Omnia possum, dicebat Apostolus, in eo qui me confortat. Respondebat autem cornu salutis meæ, particulæ illi, & liberator meus. Liberat enim Deus per cornu salutis, id est, per salutiferam potentiam suā. Denique illud, & susceptor meus, est nomen complectens omnia alia, & respondet primo illi nomini, Fortitudo mea. Quos enim Dc⁹ suscipit, liberat, protegit, confirmat.

Laudans inuocabo Dominum, & ab I v. inimicis mes saluus ero.

Est hæc quasi conclusio quædā superiorū verborum: quasi dicat, Ego deinceps assidue Deū laudabo pro tot acceptis beneficijs, & magna fiducia in tribulationibus meis, eundē Deum inuocabo, & sine dubio à quibuscumq; hostibus liberabor. In Hebræo habetur, Mchullal, quod rectè S. Hierony. vertit, Laudatū inuocabo Dominum. Sed si pūcta mutentur, eadē literæ faciūt, Mehallel, quod significat, laudans inuocabo, vt verteret Septuaginta. Sententia semper est eadē, nimirū laudabo, & inuocabo gratias agam pro præteritis, & inuocabo pro futuris.

Circum-

מְהֻלָּל

מְהֻלֵּל